

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre 4 ft., félévre 2 ft., negyedévre 1 ft. Egyes szám ára 8 kr.

Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.

Felelős szerkesztő és tulajdonos:

ISSEKUTZ JÁNOS.

Főmunkatárs: **PUBLIK ERNŐ.**

Kiadó: **Papp György.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Püsp. Lyc. nyomda.

Hirdetések díjszabály szerint.

A róm. kath. status- és az állam.

E hó 25-én lett megtartva a róm. kath. statusnak gyűlése, melyben a status és állam között fennálló viszony szabályozást nyert.

Kiemeljük a főbb pontokat, melyek mind a mellett, hogy az állam a róm. kath. iskolákat segítyezi, a status jogai gyanánt fenntartattak.

E pontok következők:

I. A középiskolák alapítása és fejlesztése, amennyiben vagyoni átváltoztatással nem jár, a status hatásköréhez tartozik, különben pedig Ő Felsége jóváhagyásának fenntartása mellett. — Ellenben a meglevő középiskolák megszüntetése vagy leszállítása, ha nem is jár vagyoni átváltoztatással, csakis Ő Felsége, mint legfelsőbb kegyur engedelmével történhetik meg.

II. A tandíj megszabása s az annak fizetése alól való fölmentés a statust illeti meg.

III. Az új iskolai építkezések és nagyobb átalakítások esetében az építkezések tervei előzetesen a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek bemutatandók paedagogiai és műszaki szempontból való elbírálás és jóváhagyás végett.

IV. A középiskolák alapfelszereléséről való gondoskodás s az évi költségátalányok megállapítása a statusnak a közoktatásügyi miniszterhez előterjesztett költségvetéseiben történik.

V. Igazgató és tanári állások rendszerezése, kinevezések, fizetések és nyugdíjak megállapítása, az igazgatóknak és tanároknak a mellékfoglalkozás megengedése, a törvény korlátain belül a statust illeti meg. De az igazgató és tanárok kinevezése minősítő táblázat ki-

sérétében nyomban bejelentendő a közoktatásügyi miniszternek.

VI. A tantervet a status állapítja meg, úgy az arra vonatkozó végrehajtási utasításokat is, és jóváhagyás végett a közoktatásügyi miniszterhez felterjeszti.

VII. A tannyelvet a status határozza meg.

VIII. A tankönyveket a status a közoktatásügyi miniszter által approbált könyvek közül választja és minden változtatás alkalmával a jegyzéket jóváhagyó tudomás végett az illető tankerületi főigazgató utján fölterjeszti a közoktatásügyi miniszterhez.

IX. A középiskolai rendtartást a status állapítja meg az általa fenntartott és vezetett középiskolák részére és jóváhagyás végett a közoktatásügyi miniszterhez terjeszti fel. A rendtartás vonatkozó rendelkezései úgy állapítandók meg, a mint a jelen pontokban bennfoglaltatnak.

X. a) a testgyakorlás, mértani rajz és szépírás alól való felmentés,

b) a két tárgyból bukottak javító vizsgálatának engedélyezése,

c) a javító és pótló vizsgálatok letételének máshol való megengedése,

d) a javító és pótló vizsgálatok megtagadásának esetében a fellebezés elbírálása,

e) a fölvetel megtagadása esetében a fellebezés elbírálása és

f) a későbbi fölvételek megengedése a status igazgató-tanácsának hatáskörébe tartoznak; de az igazgató-tanács határozata az illető tankerületi főigazgatóval azonnal közlendő s csak

akkor hajtható végre, ha a főigazgató 14 nap alatt ellene kifogást nem tesz. A főigazgató ellenkező véleménye esetében a közoktatásügyi miniszter dönt.

XI. Tárgyfelosztás, ellenőrző és módszeres tanárértekezleti jegyzőkönyvek, főigazgatói látogatási jegyzőkönyvek, zárjelentések az igazgató-tanács utján az illető tankerületi főigazgatóhoz terjesztendőek és a mennyiben az elintézés csakis az észlelt hiányok és hibák orvoslására vonatkozhatik, a főigazgató illetőleg a közoktatásügyi miniszter által intézendők el; az elintézés foganatosításáról az igazgató-tanács tartozik gondoskodni.

XII. Kisebb t. i. oly szabályzatok kibocsátása, melyek fontosságuk miatt meghaladják az egyes tanár testületek intézkedési körét, de még sem általános természetűek, a status hatáskörébe tartozik, de a szabályzatok a főigazgatóval közlendők.

XIII. Az üresedésben levő tanszék szakának a tanrendszer vagy más beálló szükség követelte megállapítása a status hatáskörébe tartozik, de azonnal bejelentendő az illető tankerületi főigazgató utján a közoktatásügyi miniszternek.

XIV. A nyilvános és magán tanuló osztály összehívásának engedélyezéséhez az ajánlás joga a status igazgató tanácsát illeti meg.

XV. A magánvizsgálatokról fölvetett jegyzőkönyveket s az e vizsgálatokon készített dolgozatokat, melyek az igazgató tanács utján juttatandók az illető főigazgatóhoz, ugyane főigazgató vizsgálja felül.

TÁRCZA

Az önértzet.

— Rajz —

Arpád urfi egész délelőtt makaeszkodott. Noha már „érett” volt, odahaza úgy tekintették, mint egy gyermeket és akként is bántak vele. Ez őt sértette és így — unalomból sem tudván egyebet csinálni — egyre duzzogott. De egyszer meg fogja ő még mutatni!

Ebédnél azután az történt, hogy Arpád urfi nem az illetlen szoros szabályai szerint fogta kezében a kést, meg a villát, miért is a mamától — a ki az ilyenekre felelt ügyelt — kapott egy rendentasítást. Ez után a kényes momentum után Arpád urfi többféle experimentációt tett. A mama — ezért — a kezére ütött.

Mindezen dolgok a hus találása előtt történtek. Mikor Lidi a szobába tért a nagy, pecsényével tele tállal, a melynek szélére inyesiklandó savanyított ugorka volt cifrán, kétrét vágva, kirakva — éppen akkor csattant el az ominosus ütés. Az evőeszközök csörömpölve hullottak ki Arpád urfi kezéből: egy pillanat alatt elhomályosult előtte az egész világ, csak a Lidi szobaleány két nagy fekete szemét látta, a mint bámulva áll meg a tállal kezében és figyelő az arcát.

Arpád urfi lelkében egy nagy elhatározás fogamzott meg ebben a perczben. Ő nem fogja túrni többet a szekaturákat! Elvégre is ő már nem „czumplis” gyerek, a kit kényekedve szerint igazgathat a mamája. Ő most, mint egy okos ember fel fog állani az asztal mellől, és a nélkül, hogy egy falatot enne, nyugodtan, hidegvérrel, szó nélkül ott hagyja az ebédet. Am lássák!

És megtette. Nagyon jól sikerült a hadi terve. Vette a kalapját és kiment. Odakinn az udvaron volt egy lóca, arra leült és várt, várt. Ugy gondolja, hogy utána küldenek valakit és megkérlelik szépen. Ő fog egy kicsit habozni, vonakodni, de végre is... Azután az a felséges ugorka!...

Sőt még azt is elmerészelte gondolni, hogy maga a tulajdon bántalmazó édes anyja jön ki és szól hozzá: „Ejnye fiam, csak nem teszed azt a bolondságot komolyan”... De nem jött senkisé.

Ez ebéd végén azután kikerült a kis öcsese, de nem hozott semmi üzenetet bentől. Csak úgy, magától kérdezte: „Miért nem ebédeltél, bácsikám?” — mire ő nem felelt egy szót sem.

A gyermekkel kihozatott egy Paul Kock féle regényt — az Arpád urfiak e kedves olvasmányát — — összeszedelőzködött és mint egy martyr, mélabus arccal, megindult a liget felé.

Elhatározta magában, hogy ő most „daczol.” Egész férfini önértete fellázadt erre a gondolatra, hogy őt ma az anyja megütötte. Ő inkább nem eszik, inkább nem megy haza soha (ekkor elmosolyogta magát egy kicsinyt), minthogy ilyen „inzultusoknak” legyen kitéve. Az önértzet, nagyon megmozdult, felháborgott benne. „És egyszer csak példát kell adnunk” így morfondirozott magában.

Az uton lehajtott fejjel, megszegett nyakkal ment előre. Déli 1 órakor kevesen jártak: s a nap bután sütötte arcát. Mindenkép kellemetlen állapotban vala. Az éhség urrá lett felette és ennek az urnak egy ver senyársával az „önértzet” ezimű uralt kellett viaskodnia. — Azonban az önértzet győzött.

Arpád urfi kiért a ligetbe. Itt egy volt tanárjával találkozott, a kinek nem köszönt; viszont egy csunya leánynak — a kit nem is ismert — mélyen megemlé kalapját. — A nap sütötte úton, melyeket csak itt-

ott árnyékkolt be egy-egy szétterpeszkedő gesztenyefa, imbolyogva járt és úgy hitte, hogy lábai gyöngék, a kiállott éhségtől.

Leheveredett a fűbe és elővette a Kock könyvét. Ennek nagyon hosszú czime volt: „Kis patakokból lesznek a nagy folyók” — ez a czim hasonlatos az ő állapotához. Mert a szemében egy pár könycesse kezdett gyülekezni, a miket ő nagy erővel tartott vissza...

A könyvet egy világgyűlöltő kézmozdulattal eldobta. Csak nem fog elmerülni a „XIX. Fejezet” olvasásába!

Immár azon ponton állott, a hol a méreg és ellen-szerei jutottak eszébe. Egy kis cyankali és vége lenne a „nyomoruságos életnek!” Azonban, ha gyorsan észre veszik — s ő igyekezni fog erre — még megmenthető; s akkor, hogy fogják őt becézni, micsoda nagy martyr lesz? A ki el akarta magától dobni e rut életet...

„Mi is az élet?” Azt a bizonyos meghatározást nem találta meg gyorsan, hát egy új öldöklő szerre — a revolverre gondolt. Ettől azonban megijedt egy kicsit, mert — mint mondják — ettől az ember bizonyosan meghal. Már pedig meghalni ilyen gyermekségért.

Az éhség mindinkább elfogta. Kezdett elveivel alkudni. Jó lenne hazamenni, de hogyan, milyen szóval? Nem, nem megy. Ő nem hajtja meg térdét senkielőtt! Azután olyan nagy dolog egyszer nem ebédelni?! Es milyen lelki gyönyörűség látni, tapasztalni az „embernek” magában, hogy van benne férfiaság, buzog benne az önértzet. Hogy nem gyermek többé, akit ha megbántanak, pityereg egy kissé, azután e hallgat. Egy valószínűség férfi.

De azért hazamegy — olvasni.

Az önértzet hazament, s — engedelmet és békét kért...

XVI. Az érettségi vizsgálatokon az illető tankerületi főigazgató elnököl, de a status is kiküldi ezekre képviselőjét, ki az írásbeli dolgozatokat átnézi, a szóbeli vizsgálatokon kérdéseket intéz, szavazati jogot gyakorol, a bizonyítványokat aláírja, mely aláírás megtagadása esetében a bizonyítvány ki nem adatik. Ily esetben a közoktatásügyi miniszter vizsgálatot rendel el (vegyes bizottság), a melyen a status képviselője kihallgatandó. A vizsgálat eredményéről szóló jelentés alapján a bizonyítvány kiadásának vagy ki nem adásának tárgyában a döntés a közoktatásügyi ministert illeti meg.

XVII. A kimutatások és statisztikai adatok felterjesztése közvetlenül történik a tanintézetektől az illető tankerületi főigazgatóhoz, de azok egy-egy példánya egyidejűleg az igazgató tanácsához beküldendő. Alaki vagy tartalmi hibák és hiányok kiigazítását, pótlását közvetlen kívánhatja a tankerületi főigazgató a tanintézettől.

A tankerületi főigazgató a tanintézeti igazgatókkal közvetlenül érintkezik az érettségi vizsgálatok tételeinek és dolgozatainak elintézésénél is. Továbbá a tanintézet állapotára és a tanulók személyi ügyeire vonatkozó kérdézőkördéseknél, pályázati és egyéb oly közhírréte-leknél, melyek általános természetűek.

XVIII. Az internátusoknál a tankerületi főigazgató paedagogiai felügyeletet gyakorol, de csak a szó szoros értelmében, s fontosabb észrevételeit az igazgató tanácssal kell közölnie, mivel az elhatározás és rendelkezés a statust illeti men.

XIX. Az igazgató és tanári fegyelmi szabályok megállapítása a státus hatásköréhez tartozik, mely szabályok a közoktatási miniszternek bemutatandók. A fegyelmi vizsgálat elrendelése, vezetése és eredményeinek elbírálása szintén a statust illeti meg. A status azonban tartozik a közoktatásügyi miniszter kívánságára a fegyelmi eljárást elrendelni s az eredményről a miniszternek jelentést tenni.

XX. A főigazgató a tanintézeti igazgató s tanárokat az iskolavizsgálat alkalmával hibákra közvetlenül figyelmeztetheti, a hiba ismétlődése esetében meg is intheti, önként értetődően, hogy ez eljárás fegyelmi actus jellegével nem bír.

XXI. A tanulók fegyelmi szabályzatát a status állapítja meg, de a miniszter erősíti meg. Kizárásnál (egy intézetből is) a miniszter erősíti meg a tanári testület ítéletét, melyet (a főigazgató útján) az igazgató-tanács terjeszt fel. Nagyobb erkölcsi vagy fegyelmi bajoknál a miniszter megkívánhatja a fegyelmi eljárás megindítását az igazgató tanácstól, ha a tanári testület ebbeli kötelességét elmulasztaná vagy felismerné. Az igazgató-tanács tartozik a felhívásnak megfelelni s a főigazgató útján az eredményről a miniszternek jelentést tenni.

Üdvözljük a törekvést, melylyel a román kath. status a differentiat, mely eddig az állam és közte fennállott, elenyészett, de üdvözljük különösen azért is, mert a középiskolák tanárai az állam által is adott segélyből jól megérdemelt fizetés felemelésben fognak részesülni.

Apróságok.

Kellemes hivatal.

— Nos mivel foglalkozik jelenleg Csipkési ur?

— Igen pompás hivatalom van!

— És ha szabad kérdeznem, mi volna az?

— Tejkóstoló vagyok a dada-közvetítő intézetben.

Férj és feleség egymás közt.

— Arthur, te már engem nem szeretsz többé!

— De igen kedvesem!

— Nem, ha mondom! Tudom határozottan, mert hajdanában egy negyed óra is kevés volt ahhoz, hogy gefűzzel, és most három perc alatt készen vagy!...

A bánatos feleség.

Egy asszonynak azt a szomorú hírt hozták, hogy férje a hivatalban hirtelen meghalt.

— Ah, Istenem, mily nagy szerencsétlenség! mond zokogó hangon. Pedig már új esztendőben emelték volna a — fizetését.

Az apró hirdetések.

A fő és székváros terjedelmes napi lapjainak egy kiegészítő részét képezik az ugynevezett „Apró hirdetések.”

Akinek egy középkorú, házas, művelt hölgyre van szüksége akivel a délutáni és estvéli órákat eltölttesse, vagy egy „jó családból” való fiatal, szép, művelt, teljesen árva leányra, akit feleségül óhajt venni, — vagy egy czukrászsegédre sütés és fagyalt állásra, — vagy kárpáti tavaszi juh turóra, vagy sarok házra az ide fordul a petit betűkhöz. —

Az apró hirdetések szűk hasábjai közé szorítja szerelmi ömlengéseit, öngyilkos kétségbeeséseit a pomázi Romeo, az egő Noémi, a jövővedelmű, csinos özvegy, s a peches Adonisz. —

A szerelmi ömlengések s a bécsi aranyinktúra óvó hirdetései egymás mellett igyekeznek célt érni. —

A nagy forgalom, a nagy ösmeretlenség, a sokféle és változatos kereslet és kínálat valóban nélkülözhetlenné teszi ezeket az apró hirdetéseket. —

Nállunk? Itt talán még újságra sincs szükség! Minnek? Hiszen, ha Czubákné elmegy a zsidó fürdőbe lubiczkolni, két óra múlva az egész város gratulál neki — minnek ezt még kiírni az újságba?

A panama, — a delegációk ülése, Carnot és Constant párizsi találkozója, vagy az országos politika, ezek sokkal kisebb dolgok, mint az a sensatio híre, hogy Czubákné sógorasszonyának az unokatestvérével rokon nagynénje csak minden harmadnap vesz egy fertályfont disznópecsenyét, — s hogy a keresztfőnek a zápfogát a lókovács alig két fertály óra alatt három darabban kiszedte. — Ugyan minek hirdetni magát akkor valaki, mikor a tájékozottság és gyors értesültség villámnál sebesebben elterjed?

Ha két ember találkozik az utcán, rögtön megindul a szóbeszéd:

Hát beszéld csak el, hogy mit beszélt neked, aki a multkor a kávéházba elbeszélte, amit mi beszéltünk?

„Hát én elbeszélem, amit beszéltünk: ő azt beszéli, hogy az az ur azt beszélt, amit egyébként már mások is beszélnek, hogy beszélték már azt, amit te a multkor elbeszélte.”

„En nem beszéltem neked sohasem, hogy mit beszélnek, — hát beszéld!”

Hát ő legalább azt beszéli, hogy a városban beszél, de igérd meg becsületedre hogy hallgatsz, hogy Potrohák a kaszirosnőnek egy kokusz szappant vett ajándékba s hogy ezt a kokusz szappant annak a bizonyos hadnagynak a vizslája megette!

Alig megy tovább, alig várja, hogy valakivel találkozzék.

„Hát halottad mit beszélnek Potrohákról?”

„Nem!”

„Hát éppen most beszéltem egy urral, aki azt beszélt, hogy már mindenki beszél a igazán kérlek senkinek se beszélt el, — hogy Potrohák azt beszéli hogy ő azt a kokuszszappant, amit az a bizonyos hadnagy vásárolt a kaszirosnőnek, nem ette meg, hanem kivágta az ablakon.”

A kokuszszappanról aztán még azt is kikutatják hogy hol melyik patikáriusnál vásárolta Potrohák?

Hát aztán mi szüksége van nálunk annak a patikáriusnak, hogy a kokusz szappanjait hirdesse?

Hja! De ha Hazafi Veray János koszorus költő Budapest oldalbordát akar keresni, pedig ott már csak van elég oldalbordának való, — hát kénytelen az apró hirdetésekhez fordulni. Ime itt van a pályázati hirdetmény:

Nőülmi óhajt hazánk koszorus költője **Hazafi Veray János**. Feltebát ti édes honleányok, ragadjátok meg az alkalmat. Hozományt nem kívánok, hanem igazi magyar leányt akarok feleségül venni. Levelet „**Hazafi Veray János 3164**” czímen kérek a kiadóhivatalba.

És ne hogy azt gondolja valaki, hogy a pályázati hirdetmény eredménytelenül jár le; küldjük mindjárt a következő verses ajánlatot:

Hazafi Veray János,

koszorus költőnek.

Olvastam tegnapi soraiból, János,
Hogy a boldogsága némileg hiányos,
Egyedül vándorol, nincs élete párja,
Kivel e szép hazát lassankint bejárja.

Én is olyan vagyok, akár csak kigyelmed.
Senki, senki én rám nem fordít figyelmet,
Kegyetlen a világ, rendkívüli zsarnok,
Oh, hogy szakadna rá a nagy iparszarnok!

Sugnék én valamit Jánoskám magának,
Személyen ki engem édes galambjának,
Tudok sütni, főzni, stikkolni, stoppolni.
Nem lesz a lakásán soha rongyos holmi.

Mégse vagyok azért műveletlen dáma,
Méltóságos urnak vagyok szobalánya,
Könyveket olvasok, míg elnyom az álom,
Szeretem a verset, magam is csinálom.

Egymásnak teremtett bennünket az Isten,
Megéltünk mi akár kukorica-liszten,
Ölelő karom lesz a pihenő helye.
Hadd legyen én, János, a kigyelmed neje.

Küldje hát mielőbb a versemnek mását,
Óhajtóm már látni a keze írását,
Atreccm **P. Julesa reték-utca 3.**
Mely után levelem ezennel bezárom! 1820.

Oh! azok az apró hirdetések! Oh! azok a kis városi pletykák! Rösteljük a dolgot igazán! Azért felkértünk mindenkit, ne beszélje el senkinek, hogy mi azt elbeszéltük amit Budapesten már úgy beszélnek, mintha itt beszélt volna el valaki, hogy a vidéken sok furesza historia esik meg a lapszerkesztőkkel. — P—ő.

Gondolatok.

Szerelmesek! Ne féljetez sem zivatartól, sem menydörgéstől és villámlástól, sem törtől, sem méregtől, valamint ne tartatok se árulokástól, sem gyűlölettől sem irigységtől. — Azonban ha a szerelmesek tüzet folytonos lobogásban megtartani óhajtjátok, úgy rettegjetez a szerelem legfélelmesebb ellenségétől, — az unalomtól.

Egy óra hosszat szeretni: állatias, egy napig szeretni: emberi, az egész életen át szeretni: anyagi; egész életen át csupán egy lényt szeretni: isteni.

A természet a férfit polygamnak (több nejt) teremté; a nőnek magasztos missziója a férfit monogammá (egynejűvé) tenni.

Több egyidejű szerelem csakis képmutatás, élvhajhászat, cynismus, vagy érdek kifolyása lehet. — Egyik ilyen fajtája szerelem sem igazi. — Egyik szerelem a másik után öszinte, hévteljes s isteni lehet.

Hogy az ember életében csak egyetlen egyszer szeretett igazán, az csupán egyike azon merész állításoknak, melyeket a szerelem naponként meggondolás nélkül fecseggve, oda mond.

Aki több ízben szeretett, valóban zavarba jöhet ez iránt: vajjon melyik volt az ő első, igazi szerelme. — Hogy a zavarból kisegítve legyen, legegyszerűbb úgy cselekednie, mint ama természetbúvár, aki rendszerének osztályozásában eltévedt t. i. követni kell a időbeli és alphabetikus sorrendet. — Ennél fogva a legelső és legforóbb szerelem az lesz, a mely az A betűvel kezdődik.

Hogy a szerelmet töviseitől megszabadítsuk, hogy a sebeit begyógyítsuk, hiányait kipótoljuk, hogy felélénkítsük, nemesítsük felmagasztaljuk, és hogy örömeink kútfejévé és minden „erénynek” tanítójává tegyük; mindezekhez csupán egyetlen egy mód kívántatik t. i. egy kis adag őszinteség.

Hogyha sértés képes a szerelmet valakiből kiűlni, úgy nála az önszeretet nagyobb volt, mint maga a szerelem.

Mily gyakran nem más a szerelem, mint önszeretet élvhajhászattal felszerelve.

A szerelem nem ismer sem hibát, sem aljas ságot, sem szégyent. Oly fény a szerelem, mely sugarával mindent megdicsőít; oly melegség, mely bármily jégréteget felolvaszt; oly édesség, mely minden „keserűséget” megszüntet.

Szentek e szavak és áldások! A földieknek a csillagokhoz intézett beszédét haj! nem értik meg soha sem szarvasmarhák... Szép asszony! a mosolygókra azért ne haragudj!!

Ujdonságok.

— **Urnapija.** Régen volt az, nagyon régen mikor a lüttichi klastromban Juliánna csodás álom képet látott. Az ég kékperemén a sápadt képű holdtányéron szabálytalan csonkulást látott. — S midőn ezen eltűnődne, megjelent előtte egy angyal, ki ez égi jelenéseket azzal magyarázta meg, hogy „ezen csonkaság az egyház ünnepeinek csonkaságát jelenti.” — Az egyház ünnepei között az oltári szentség állapításának ünnepeiről teljesen megfeledkeztek. — És Juliánna az apáca a püspök színe előtt el mondta csodás álmát, ki is a lüttichi egyházmegyében elrendelte az oltári szentség alapításának, ur napjának megünneplését. Az egész egyházban az Urnap azonban csak 1317 óta tartatik s Urnapjának megünneplését XXII-ik János pápa rendelte el. Urnap azóta a katolikus világ egyetemes, szent ünnepevé vált s e napon az egész világon a merre nap kél és nap nyugszik megkondulnak a dallamos harangok s a katolikusok egy szent imában összeforrva rebegik: „Aldott legyen a mindenható szent neve!” P.

— **Főispán változás.** A hivatalos lap f. hó 27-iki száma közli azt a legfelsőbb kéziratot, melyben a király báró Kemény Kálmánt, Maros-Torda vármegye, valamint Marosvásárhely szabad királyi város főispánjává véglegesen kinevezi, egyidejűleg Alsó-Fehér vármegye főispáni állásától ezen állásban teljesített szolgálatai elismerése mellett saját kérelmére felmenti és Alsó-Fehér megye főispánjává Zeyk Dániel országgyűlési képviselőt nevezi ki.

— **Br. Kemény Kálmán** megyénk főispánja Maros-Tordamegye főispánjává nevezetvé ki — a megye bizottsági tagok ez év június hó 5-ikén hivattak egybe.

— **Az országgyűlési képviselői választók név jegyzékének összeállítás.** Az összeíró bizottság elnöke Sárdy Miklós tanácsnok úrközölte, hogy az 1894-iki évi országgyűlési képviselő választók összeírása a városi tanács teremben folyó év június 2-án délutáni 3 órakor kezdetét veendő és tart bezárólag június hó 6-áig és felbírta érdekelt feleket, hogy választói jogosultságra vonatkozó igényeik érvényesítése végett ezen határidőn belül a törvényes következmények terhe alatt az összeíró bizottság előtt jelenjenek meg.

— **A román kath. főgymnasium tanuló ifjúsága,** mint már megírtuk volt június hó 3-án a „Lövész”-hez címzett mulatókörtben zártkörű majális rendez. — A mulatság melyre a meghívások már javában folynak, igen fényesnek ígérkezik. Tekintve, hogy a meghívó beléptijegy gyanánt szolgál, a rendezőség ez uton, mindazokat, kik tévedés folytán még eddig szorosan zártkörű mulatságra meghívot nem kaptak, — felkéri hogy ez iránt a rendezőség valamelyik tagjánál jelentkezzenek.

— **Tűz.** Vasárnap délután Filip János virslis csűrökutezai házának fedele gyuladt ki. — A tűzet hamar észrevették és el is oltották. — A vizsgálati nyomozások arra mutatnak, hogy a tűz szándékos gyújtásból eredt.

— **Himlőoltás.** A rendes és újra himlő oltás még három egymás után következő vasárnapon fog a rendőség hivatalos helyiségében tartatni. — A gyermekek himlő oltásának elmulasztása büntetést von maga után.

— **Ujra szintársulat.** — Mint értesülünk Aradról egy jól szervezett szintársulat obajt városunkban előadásokat tartani. — Körülbelől mint rendszeren, ebből sem lesz semmi.

— **Az izr. iskola nyári mulatsága** f. hó 31-én a legalkalmasabb időjárásmellett minden tekintetben a legjobban sikerült. Ott láttuk izr. polgártársaink színe javát. Hogy az óvoda kicsinyei is csatlakoztak a szép bosszu gyermeksorhoz, csak emelte a kedélyességet. Dr. Náthán Bernáth izr. iskolaszéki elnök, kinek kezdeményezése folytán e jótékony célú majális rendezett, meg lehet elégedve a sikerrel, mert körülbelül 70 frt tiszta bevétel marad a szegény gyermekek kirubázására. Szíves köszönet illeti Dr. Hartenbaum Simonné ó nagyságát ki pénztárnoknői tisztségét oly buzgón és szeretettel méltóan végezte. A rendezők kiválóan tűntek ki. Deutsch Miksa, Lassner Tódor, Baruch testvérek és Schwarz Lajos urak. Felülfizettek: Dr. Náthán Bernát 4 frt 50 kr., Jónás Adolfné 4 frt., Stern Henrikné 2 frt., Dr. Hartenbaum Simon 2 frt., Mendl Manó 2 frt., Wolf Mór 2 frt., Deutsch Adolf 2 frt., Goldstein Sándor 1 frt 50 kr., Salamon Sándor 1 frt 50 kr., Lassner Tivadar 1 frt., Schwarz Lajos 1 frt., Baruch Dániel 1 frt., Jónás Adolf 1 frt., Pollák Izák 1 frt., Roska József 1 frt., Weisz Adolf 1 frt., Grünfeld Náthán 1 frt., Springer A. D. 1 frt., Kohn Jakab 1 frt., Kohn Elias 1 frt., Ifj. Jónás Adolf 1 frt.,

Reisnerné 1 frt., Baruch Jenő 1 frt., Jónas Moritz 1 frt., Jónas Lázár 1 frt., Lassner Sándor 1 frt., Fried Eskelesz 1 frt., Springer David 1 frt., Baruch Jakab 1 frt., Dr. Deutsch Mór 1 frt., Dr. Gál Béla 1 frt., Ellenbogen 1 frt., Knopf 1 frt., Papp György 1 frt. Tencsiner Izidor 50 kr., Better Max 50 kr., Ungar Albert 50 kr., Lobstein Salamon 50 kr., Drach Lajos 50 kr., Stein David 50 kr., Moldován János 50 kr., N. N. 50 kr., N. N. 50 kr., Spitz 50 kr., Megay Adolf 50 kr., Náftáli József 50 kr., Löbl Adolf 50 kr., H. Schlesinger 50 kr., Jónas Géza 50 kr., Schwarz Abr. 50 kr., Farkas Béla 50 kr. (Folyt. köv.)

— **A román tanuló ifjúság** majálisa, mely folyó hó 28-án a román pünköszt másod napján a „Lövész”-hez címzett mulató kerthelyiségében tartatott, fényesen sikerült; dacára a kedvezőtlen időjárásnak a majális igen népes volt. A majálisozók a késő hajnali órákig mulattak a legjobb kedvvel.

— **Nagy gép színház.** A fapiaczon épült nagy nyári szinkörben naponként fényes kiállítással és dús műsorozattal gépszerkeztű és önmozgó bábokkal tart előadásokat Gierke Oszkár igazgató és műgépész. —

A színház csinos díszletekkel, — meglepő és eddig felülmulhatatlanul érdekes automatikus bábokkal rendelkezik. —

Bemutatják a nápolyi tenger öblöt, nap keltekor — a maga rendkívül szép élénkséggel, forgalmával, — a kékesen csillámló vizen nagy kereskedelmi hajókkal és gondolókkal. — A szemlélő szinte beleképze magát ebbe az élénk képbe. —

A szintén folytonos sürgős, forgás látható, több mint száz automatikus báb jár, kel, futkorász, — van egy szobaleány, aki kiül az emeletes ablakba s poroló ronggyal tisztogatja az ablakokat, aztán egy tárgonezés utczaseprő, aki a lába szárán meggyújtja a gyufát és aztán rágyújt makra pipájára s jóízűen pőfékeli a füstöt, ez az utczaseprő még a fejét is megtudja vakarni. — Érdekes alak a lámpa-gyújtogató is, aki szűrőketkor a bonhomia bizonyos nemével gyújtja fel a gázlámpákat.

Igen szép a második kép is, mely Moszkva épület tengerét mutatja be lángokban, midőn 1812-ben a francia császári hadak bevonulnak. — A kép érdekes és megkapó. — A néző elé tárul a kupolás Moszkva téli képe, — hó és jég borítja a pompás palotákat és a császár székpálatáját. — Az 1812-iki tél nagyon kemény volt és a metsző hideg sok francia életébe került. — Az előtérben méltóságteljesen magaslik ki a Kreml, a császár lakháza, és az óriás fahid mely a Moskvát átveli. Mindenütt élénk utcazi kép tárul a szemlélő elé, oroszok baschirok és eszkimok, csengős ló és dämvad szántfogatók váltják fel egymást. — Mindez kellemes szórakoztatást nyújt.

Majd egy jelző lövés és dob pergés jelenti a francziák közeledését.

Az oroszok sietve menekülnek, I-ső Napoleon tábor szerkarával és hadaival bevonul az öreg Moszkvába. — Harangkongások és gomolygó füstoszlopok árulják el, hogy a menekülő oroszok a várost minden szegletén felgyújtották. — A kupolás paloták városát egy emésző lángtenger borítja el s a lángokban a paloták összeomlanak.

A Kreml felrobbanásával s Napoleon és hadainak menekülésével végződik ez a kép.

A legérdekesebb és legkomikusabb az automatikus művész társaság előadása.

Ezek a csodálatosan konstruált bábok egy csinos színpadon mutatják be magukat és valóban bámulatra indítanak a mechanika bűvészeire. — Blondin ur mutatványai a kötél hintán, — a nagy török, az egyensúlyozó és jongleur, a néger concert valóban megérdemli hogy megnézzük.

Befejezésül kód fátolyképek következnek Drumond féle magnezium — fényvetéssel. Ezek a kód fátolyképek nagyszerűek és remekek.

A színi előadás megérdemli, hogy egyszer megnézzük.

— **Tessék elolvasni!** A gyulafehérvári román elemi iskola növendékei illetve ifjai, mert már ők is nadrágban járnak, — elhatározták, hogy a Práterben június 5-én egy Majális rendeznek.

És választottak egy rendező bizottságot, ez ismét több albizottságra és minden albizottság több szakbizottságra oszlott, hogy gondoskodjanak és intézkedjenek, a szükségesekről.

Első feladat volt a „Meghívó” megszerkesztése. — Miután azonban a meghívó ki nyomtatása és szétküldése finánciális akadályokba ütközött, szavazat többséggel elhatározták hogy a meghívókat sajátkezűleg fogják megírni és sajátábulag fogják kézbesíteni.

A meghívó, mely kacskaringós betűkkel van megírva a következőleg néz ki:

„Meghívó.

A gyulafehérvári román elemi iskola majá-

lisára szíveskedjenek eljöni június 5-dikére Hétfőn délután 3 órakor.

Polonyi Géza
főrendező

Roska János
elnök

Jenei Albert
alelnök.

A Práterbe.

Hölgyek kéretnek minnél egyszerűbben eljönni. — A meghívókat maga az elnök, alelnök és főrendező hordja kézbesíteni. —

S mint a rendező bizottságtól értesülünk, ez a majális rendkívül fényesnek ígérkezik. —

— **A biboros hercegprimás udvari szállítója.** Az egész monarchiában egyedül álló eset volt az, mikor Simor hercegprimás egy bécsi német cégnek adományozta a primási udvariszállítói címet. Mint Rómából értesülünk, Vaszari Kolos, biboros hercegprimás a mostani zárandoklat alkalmából a magyar Szűts és társa budapesti egyházi szerek műintézetét tüntette ki hasonló módon. A cég tulajdonosságának, Szűts Emil úy. vasuti felügyelőnek ugyanis, a ki a zárandoklattal együtt utazott, — még az örök városban kézbesítette a primás a dekretumot, melyben a céget udvari szállító-jává nevezi ki.

— **Minden férfi szereti a téstát,** azért tehát minden háziasszony, a ki igazán jó téstát vagy süteményt akar készíteni, az csakis az Erzsi néni által szerkesztett s mindenki által jelesnek elismert „Tésták könyvét” szerezzze meg, a melynek utasításai szerint a legizletesebb téstánumlék készíthetők el. A csinosan kiállított könyv, mely 30 receptet foglal magában, 1 frtért kapható egyedül a „Magyar háziasszonyok könyvtára” kiadóhivatalában Nyiregyházán.

CSARNOK.

„Ezeregy rögeszme”.

— Regény. —

Írta: Dumas Sándor.
Fordította: Publik Ernő.

(Folytatás.)

Mondhatom, ez a három hónap volt legboldogabb része egész életemnek.

Daczára azonban mindennek, nem mondtam le azon tervemről sem, melyet a hóhérlégénnyel való beszélgetésem alkalmával tettem fel magamban. Kiszűkölttem magamnak egy engedélyt, hogy a kivégzettek hulláin és fejein kísérleteket tehessek. Sajnos, nem is szenvedtem hiányt sohasem a megfigyelésekben. Minden nap 30—40 személyt nyakaztak le s a forradalmi piacon annyi vér folyt, hogy a nyaktól előtt egy három láb mélységű vermet kellett ásni.

Ez a verem deszkákkal volt befedve. Egyszer egy nyolcz éves fiúcska alatt megbillent a deszka, az beleesett az undorító gödörbe, s megfúlt a veremben.

Nagyon természetes, hogy Solangenak egy szóval se árultam el, hogy mivel foglalkozom egész nap, mikor vele nem találkozom.

Először undor és sajnálat fogott el kísérletezésemnél, de később úgy vélekedtem, hogy ténykedésem az emberiség érdekében van, mert azon reményben ringattam magam, mikép sikerülni fog meggyőzőm a törvényhozókat a halálbüntetések eltörlésének szükségességéről.

Kísérletezésemre a Clamart temetőt jelölték ki, ide hordták a kivégzettek hullait. Egy kis kápolna volt a temető zugában műteremmé átalakítva számomra. Mert kérem, mikor a királyokat kikergették palotáikból, az Istent is kitépték szentélyeiből.

Rendszeren öt óra tájt érkezett meg a szomorú halottas szekér; a hullák egymásra dobva heverték rajta, a fejek egy zsákban voltak.

En kiválogattam magamnak egy néhány hullát és fejet, a többi bele borították a közös gödörbe.

Mialatt a hullákkal így foglalatostkodtam, napról napra nőtt Solange iránti szerelmem, s a szegény leány is szeretett ártatlan, nemes szívének egész hevével.

Sokszor arra gondoltam, hogy nőül veszem, ha eltűnődöm, mennyire ábrándoztunk e boldog házasságról... de hiába! El kellett volna árulnia nevét, s a név, mely egy előkelő emigrans-é volt, a halált jelentette volna.

Édes atyja többször megsürgött leveleivel, hogy küldjem leányát, de ez szerelmével védett atya előtt, sőt beleegyezését is kikérte frigyünkhez úgy hogy e tekintetben tisztában voltunk a helyzettel.

Mikor Mária Antonia kivégzését meghallottam, mély buskomorságba estem. Solange folyton sirt, s mindkettőnket valami nyomasztó érzés fogott el, melytől nem birtunk megszabadulni; lehet valami szerencsétlenség előérzete nyomta lelünk. En amennyire lehetett, vigasztaltam Solange-t, de ugylátszik az én

szavaimnak nem volt meggyőző ereje, s a szegény leány karjaim közt sirdogált. (Folyt. köv.)

Nyiltér*)

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben, privátmegrendelőknek közvetlenül szállít: fekete, fehér és színes selyemszöveteket, méterenként 45 krtól 11 krt 65 krig postabér és vámmentesen, sima, csikos, kockázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kr és levelezőlapokra 5 kr bélyeg ragasztandó.

* E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget nem vállal el a — Szerk.

Megvételre

készpénz mellett kerestetik Gyulafehérvár közelében egy kisebb rendű ház, gazdasági épületek, tágas belső telekkel és 8—10 holdnyi birtokkal együtt.

Ajánlat poste restante

W. K.

Hosszuaszon.

60 1—1

Sz. 471—893 tkvi.

61 1—1

Arverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Albina takarékszövetkezet végrehajtásának ifj. Oltyán Juon és Román Dume végrehajtást szavazó elleni 63 frt tőkekövetelés és jár iránti végrehajtási ügyében a Gyulafehérvári kir. törvényszék a vizaknai kir. járáskiróság területén lévő Székás-Prészákai községben fekvő a sz. prészákai 57 sz. tjkvben. A + 1—5, 7, 9—12 rend 130/1, 602, 775/1, 776/2, 777/3, 871, 1103, 1500, 1598/1, 2140/1, 2140/3, 2265/2, 2685/1, hrsz. 56 sz. tjkvben. A + 1 rend 129 hrsz. a. felvett egész ingatlanokra az árverést 547 frt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1898 évi Június hó 28-ik napján délelőtti 10 órákor** Székás Prészákai község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartozni az ingatlanok 10 % kát készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881 évi LX t. cz. 170 §. értelmében a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. —

Kelt Vizaknán, 1893 mártius hó 18 napján.

A vizaknai kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság.

A kivonat bitelével.

Gruber István, kiadó.

Világhírű

„LES DERNIÈRES CARTOUCHES ÉS LOHENGRIN” féle szivarkapapír

Braunstein frères gyárából, Párizsban

65 Boulevard Haussmann 65.

A Braunstein frères cég csakis Gassincourtban (S. és O.) francziországból létező saját papírgyárában készítményét hozza forgalomba.

Ezen nagyszerű a legújabb elveken alapuló berendezett telep készítményei a papírpapár árában tekinthetők.

A szivarkapapír és szivarkahüvely elárúsítására szánt gyáriraktár helyisége

Bécsben, I. Schottenring 25. sz. a.

Az általunk a „Les dernières Cartouches” féle papírból készített valódi franczia szivarkapapír, valamint valódi franczia szivarkahüvely, melynél minden papírtok a „Braunstein Frères” céget viseli.

Gyulafehérvárt: Id. Misselbacher J. B. urnál kapható.

57 5—

Legszebb minak kívánara ingyen és bérmen ve.

Tartalomdus minta könyvek, még eddig nálunk nem láttottak, szabóknak bérmentetlentül.

Nem adok 2¹/₂ vagy 3¹/₂ frt árleengedést méterenként, sem a szabóknak ajándékokat, mi rendesen a vevő hátrányára szolgál, — gyáramban készpénz fizetés mellett szabott árak vannak, hogy így alkalma legyen bárkinek is olcsón és jó árut vásárolhatni.

Ajánlom különösen — a sok imitált szövetekekre való figyelmeztetés mellett

Ruha szöveteimet

Pervient, Doskint, és szabályszerű szöveteimet a fő-tisztelendő clerus becses figyelmébe, ugyszintén cs. kir. hivatalnokok, tűzoltók, tornászok, lövészek stbi figyelmébe. Livreekre, teke asztalokra, kocsibevonatok, utazó köpenyekre 4—14 frtig stbbi.

A ki értékes, tartós, használható, tiszta gyapju szövetekeket és nem rongyokat, melyek a csináltatás költségeit sem érik meg, vásárolni akar, az forduljon bizalomteljesen a félmillio forint értékű ruha szövet gyáros

Stikarofsky Jánoshoz, Brünben.

Gyárom nagy kiterjedését és szállítási képes ségét feltüntetendő, kinyilvánítom, hogy külföldi kivitelem kamarn szöveteke, szabászati és könyvkötészeti kellékekben a legnagyobb egész Európában és meghívom a t. közönséget, hogy alkalomadtán óriási kiterjedésű gyáramat, hol állandóan 150 munkás van alkalmazva, megtekinteni sziveskedjék.

Szállítás csak utánvétellel.

Levelezés magyar, német, cseh, orosz, franczia és angol nyelven.

Hirdetések jutányos árban felvételnek.

A GYULAFEHÉRVARI

Püspöki Lyceumi Könyvnyomdában

(két gyorsajtóval és a legújabb betűkkel)

FELVÁLLALTATNAK:

Könyvek, Folyóiratok,

Iskolai értesítők,

HETI VAGY NAPI LAPOK,

Diszoklevelek, Meghívók, Tánczrendek, Névjegyek,

Arjegyzékek, számlák, Szelvények,

Körlevelek, Etlapok, Gyászjelentések,

Hivatalos és mindennemű nyomtatványok.

Sürgönyileg rendelt nyomtatványok a legelső postavonattal teljesítettnek.

Nyomatott a püsp. Lyc. könyvnyomdában Gyulafehérvárt.